

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΑΜΙΛ ΜΟΚΛΑΙΡ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΔΡΟΜΟΙ

ΕΒΑΙΑ... Η ζωή είναι πολύ ήσυχη στη χώρα του Ζααντάμ, κ' οι άνθρωποι άπλοϊ, όπως στο παλιό καιρό.

Στη γύρα του Ζααντάμ πηγαίνουν τρεις δρόμοι. Ο πρώτος, ο πράσινος δρόμος, είναι ολόκληρος από το βροσερό χαρτί, γεμάτος λουλουδιά του κάμπου και περνάει μές' από τ' αειθαλάκια της σικαλής και τις θοσκές Πλάτ' σ' αυτόν τον δρόμο περνάει ένας άλλος, που ακολουθεί την ίδια διεύθυνση. Αυτός είναι μαύρος, σκεπασμένος από τη σκόνη του κάρ-

θουου. Τα πέταλα των άλογων αφήνουν θαβάρια τ' άποτυπώματά τους πάνω στο μαύρο δρόμο. Και πλάι στους δυο δρόμους, τόν πράσινο και τόν μαύρο, περνάει ο τρίτος, ο γαλάζιος δρόμος. Αυτός είναι όμως ο ώμορφότερος απ' όλους γιατί είναι φτιαγμένος από μιά κορδέλλα ολόκαθαρου νερού και μέσα του καθρεφτίζεται ο ούρανος, απάραλλαχτός όπως είναι. "Οιαι θέλη κανείς να μάθη τί γίνεται στον ούρανο, δεν έχει ανάγκη να σηκώσει ψηλά τόν κεφάλι του, φτάνει μονάχα να ρίξει μιά ματιά στο νερό: Θά δη εκεί και τόν μικρότερο σύννεφο και μπορεί εύκολα νά μετρήση τά χελιδονία και τούς γλάρους.

Αλλάνα παράλληλοι, τραθούν έτσι συντροφευμένοι οι τρεις δρόμοι: ο μαύρος, ο πράσινος κ' ο γαλάζιος, διαγράφουν ώμορφες καμπύλες στην ήσυχη χώρα του Ζααντάμ και δίνουν την εντύπωση πως δεν τελειώνουν ποθενά: ώστόσο θγαίνουν κ' οι τρεις στη θάλασσα. Δεν φαίνεται η θάλασσα, τόσο ίσιο είναι τόν μέρος. Την καταλαβαίνει μόνο κανείς απ' την έλαφρη άρμύρα που φέρνει στα χελι ή άνεμος.

Πάνω σ' αυτούς τούς τρεις δρόμους πηγασιέρχονται άντρες και γυναίκες που ζούνε πολύ διαφορετικά: Οι άνθρωποι του πράσινου δρόμου είναι χαρικοί, καλλιεργούν τά χωράφια και θούσκουν τά ζώα. Γυρνούν τά θράβια στα κτήματά τους, στις άγροικίες τους και στους μύλους τους που είναι σκορπισμένοι σ' όλο τόν μακρος τόν σμαράγδινο αυτόν δρομο και καθώς είναι ντυμένοι με ζωηρόχρωμα φορέματα, μοιάζουν σαν κούκλες τής παλιάς έποχής που πηγαίνουν νά κρυφτούν στο κουτί τους. Οι άνθρωποι του μαυρου δρόμου είναι μαύροι και ο ιδρώτας τους άσκατεύεται με τή σκόνη. Όδηγούν θβαρεία άμάξια, που τά φόρτωσαν μέσα στα μεταλλεία και πάνε τώρα νά τ' άδειάσουν σ' άμάρτια των βαποριών. Οι άνθρωποι, τέλος, τής γαλάζιας διώρυγας περνούν άργα-άργα πάνω στα φρεσκοθωμάμενα και θερνικωμένα καΐκια τους, που άστράφουν σαν ώμορφα θάξια από ποροελάνη.

***

Η Μαρία Ντεβάλντ, στο παραθύρι του μεγάλου μύλου του πατέος της παρακολουθούσε τήν κίνησι των πολυάλογων ανθρώπων των τριών δρόμων. Ήταν ψηλά τόν παράθυρο τής κ' έβλεπε από κει, σαν μικρή θσαυλοπούλα και τούς τρεις δρόμους κάτω απ' τά πόδια τής κ' όλ' οι διαβάτες καθώς περνούσαν τήν κούταξαν κ' αυτοί. Γιατ' ήταν ώμορφη και πολύ καλά στολισμένη με τόν άσπρο τής δαντελλωτό φορέμα. Είχε πλούσια σγουρά κ' όλόχρυσια μαλλιά κ' ήταιε λεπτή, καλοκαμωμένη, γεμάτη φώς και χαρά. Τό χαμόγελό τής γούητε κ' ή ματιά τής τάραιε κάθε καρδιά. Τό μύλος ήταν χτισμένος κοντά στο νερό, και τά μεγάλα του φερά λές κ' έγνεσαν σ' όλη τή χώρα, σαν να προσκαλούσαν τούς κατοίκους νά τ' άνε κει νά ιδούνε κόντ' έξαιρετικό. Κι' όταν πήγαιναν κοντά έβλεπαν τή μικρή Μαρία με τά γουαά τής τά μαλλια και τά στολίδια τής. Καύωστε ψηλά, στον στρογγυλό πυύρο του μύλου και κεντούσε, ενώ κάτω μούγκριζε ή θβαρεία μλόπετρα άλέθου τας τόν σάρι.

Η Μαρία έπρεπε νά παντρευτή μιά μέρα με τόν γυιό ενός γεωργού. Τόν ήθελε τόν νέο ο πατέρας τής, ή Μαρία όμως δεν ήξερε άκόμη τίπ τε. Αυτός ο γάμος θά έξασφάλιζε και στους δύο νέους τής έδωτ' ία, όπως τής καταλαβαίνουν στη χώρα του Ζααντάμ, γιατί κ' ή νέα ήταν ώμορφη και πλούσια και τόν παλληκάρι ήταν γερό και καλόκαδρο και τά παιδιά τους έτσι θά γινούσαν ώμορφοι. Η Μαρία δεν τόν έβρισκε άσχημο τόν Ντίρκ και τόν έβλεπε μ' ευχαρίστησι. Μόλις όμως έφευγε από κοντά τής, δεν τόν συλλαγιζότανε καθόλου.

Ήτανε όμως κάποιος άλλος, που κάθε φορά που περνούσε από τόν μαύρο ήρόμο, σταματούσε γιά νά τήν κούταξή. Αυτός ώδηγούσε μιά γαμψή από κάρρα γεμάτα μεταλλεία, φρεσκοθωμάμενο, γυαλιστερό κ' ήτανε τά μάτια του κ' αυτά μαύρα κ'

έλόλαμπρα. Πρόσεχε τούς ανθρώπους του με τά κ'ίρρα ήτανε πολύ πλούσιος, άν και πάντα μαυρισμένος από τή σκόνη και λερωμένος. "Όλα έκείνα τά συνεργα, τά ζώα και τ' άμάξια ήτανε δικά του. Η Μαρία τόν παρακολουθούσε με τόν βλέμμα τής κ' άναρωτιότανε μ' άπορία μήπως αυτός ή άνθρωπος κατοικούσε στα έξγκατα τής γής. Και τόν βλέμμα αυτό του σκετινού γίγαντα είχε κάτι τόν διαβολικό που τή φόβιζε τή Μαρία.

Μά και πάνω στο γαλάζιο δρόμο του νερού πηγασιέρχεται ένα καΐκι κόκκινο, θαμμένο με μίνο, με πολύχρωμα δίχτυα κ' ένα μεγάλο τριγωνικό πανί που αντιφέγγιζε δυνατά καθώς τόν χτυπούσε τόν φώς του ήλιου. Πάνω σ' αυτό τόν πανί έπεφτε ή σκιά των φτερών του μύλου σαν νταντέλλα.

Στό τιμόνι στεκόταν ένα παλληκάρι με ήλιοκαμμένο πρόσωπο και κάτω από τήν στήθος μές' από τόν μισανογιμένο του πουκάμισο. Τά μαλλιά του ήτανε σγουρά, τόν μικρό κεφάλι του έδειχνε δυνατή θέλησι, τόν στόμα του λεπτό, είχε ύψος άγέραχο. Η Μαρία τόν κούταξε απ' τή στιγμή που τόν καΐκι πρόβαλε στην καμψή τόν καναλιό ως τή στιγμή που γανότανε πίσω από τήν άλλη στροφή. Μά ο νεαρός ναυτικός δεν τήν εκούταξε.

"Ένα θράβι, ο γέρο-Ντεβάλντ έπεσε στην κόρη του: —Πρέπει πειά νά παντρευτή! Θά πάρης τόν Ντίρκ, τόν γυιό του γειτόνά μας, γιατί είναι πλούσιος και σ' αγαπάει.

Η Μαρία όμως φώναξε τήν ίδια στιγμή:

—"Όχι, πατέρα μου!... Δεν τόν βέλω!

Ταραγμένη, κλειστήκε στο δωμάτιό τής κ' έκλαψε. "Ώτερα παρατήρησε πως τόν είπε αυτό χωρίς διόλου νά σκεφθή και δεν μπόρεσε νά καταλάβη πως τής ήρθε, έτσι μονομιάς στα γέλιη τής εκείνη ή άρνησις. Ο πατέρας τής τή λάτρειε που τόν δέν τήν ένώλησε περισσότερο.

Τήν άλλη μέρα, άκουσε τόν πατέρα τής που κουβέντιαζε με τόν Ντίρκ τόν έύλινο πατάρι που ήταν ολόγυρα στο μύλο. Κείνη τήν ώρα περνούσε από τόν μαύρο δρόμο ο άνθρωπος με τά κάρρα. Σταμάτησε και τήν κούταξε τόσο επίμονα, τόσο ζωηρά, που ή φταχιά νά άπόμεινε ακίνητη, σαν γοητευμένη, στη θέσι τής.

Τότε θγήκε απ' τόν μύλο ο Ντίρκ, με θλιμένο πρόσωπο. Βγαίνοντας είδε τόν μαύρο άνθρωπο. Είπε τή Μαρία στο παράθυρο. Και κούταζοντας πίσω απ' τόν τζάμι, ή Μαρία κατάλαβε τόν μίσο νά γεννιέται ανάμεσα σ' αυτούς τούς δυο άντρες. Γιατί ο άνθρωπος του μαύρου δρόμου σκέφτηκε πως έβλεπε κει τόν άρραθωνιαστικό τής κοπέλλας που ποθούσε κ' ο άλλος θάρραιε πως κατάλαβε τήν άγάπη τής Μαρίας και γιά ποιό λόγο τόν άνήθηκε.

Πέρασε ή μέρα. Η Μαρία είχε όλο μπροστά τής τά μάτια του ανθρώπου του μαύρου δρόμου. Ποιό δρόμο ν' ακολουθήσει στη ζωή τής όταν θάπρεπε νά κατεβή απ' τόν μύλο; Κατάλαβαινε πολύ καλά, πως δεν τής άρεσε διόλου ο πράσινος δρόμος, τήν στενωχωρούσε. Δεν τόν αγαπούσε τόν Ντίρκ. Ο μαύρος δρόμος τήν φόβιζε μά και τήν τραβούσε. Ο άντρας που τήν ποθούσε θά τήν πήγαυε στο παλάτιο, κάτω απ' τή γή.

Ξαφνικά όμως συλλογιόστηκε με πείσμα τόν ναυτικό τόν κόκκινο καΐκιό, που δεν γούρισε νά τήν κούταξή ποτέ του.

Φάνηκε όμως κ' ο ναυτικός κοντά τόν σούρωπο. "Όπως πάντα, στεκότανε όρθιος τόν τιμόνι κ' ο ήλιος ρόδιζε τόν πρόσωπό του. Τότε ή Μαρία τόν κούταξε, τόν κούταξε κ' έννοιωσε τήν καρδιά τής νά χτυπά δυνατά: γιατί, ξαφνικά, κείνος τής έγεννε με τόν χέρι... Χωρίς νά ξερνά τί κανεί, έγειρε ή Μαρία τόν κεφάλι τής και τούστειλε ένα φιλι.

Κείνη τή νύχτα, ή Μαρία δεν έκλεισε μάτι. Κατά τά έμπερώματα άκούστηκε μεγάλη ταραχή και φωνές στον πράσινο δρόμο. Ξαφνικά άκούστηκε, δυνατώτερη απ' όλες, ή φωνή του γέρο-μύλωνά... "Έπειτα άνοιξαν τήν πόρτα του φράγτι κ' έμπασαν τόν Ντίρκ λαθωμένο, ενώ άλλοι πήγαιναν τόν άνθρωπο τού μαύρου δρόμο στο γειτονικό χωριό. Κ' οι δυο είχαν παραμυνημένο ο ένας τόν άλλον κάτω απ' τόν παράθυρο τής Μαρίας. Πιάστηκαν στα χέρια. Ο μεταλλωρύχος όμως τράβηξε μαγαΐρι.

"Όταν ο μπάρμπα-Ντεβάλντ άποφάσισε νά καλέση τή Μαρία, με τήν έλπίδα πως θά συγκινούτανε θλιμένοντα πληγωμένο γιά τήν άγάπη τής τόν παλληκάρι, δεν τήν θρήκε ποθενά. Είχε διαλέξει κ' έσυρε. Κι' όταν ο ήλιος φάνηκε στον ούρανο, ή Μαρία απ' τόν Ζααντάμ θρισκότανε πάνω στο κόκκινο καΐκι, που κατέβαινε προς τή θάλασσα. Γελούσε μέσα στην άγκαλιά τού ναυτικού που τήν κέρδιζε μ' ένα γνέψιμο, γιατί μπόρεσε τόνσιν καιρό νά προσποιηθί τόν διάδοφο.

Έκείνη τή νύχτα δεν έκλεισε μάτι.